

SOLIDARUMO PROJEKTAI: ką ir kaip jie keičia?

Sandra Kairė ir Sandra Zaidova

Vizualinis sprendimas – Vilijos Biekšaitės

Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra, 2021

vienybė
gerovė
empatija
kantrybė
palaukymas
mainai
supratimas
diskusija
kompromisai
jėga
prasmi
pasitikėjimas
veikla
tolerancija
galimybės
komanda
draugai
tikrumas
pagalba
gerumas
rūpestis
bendrystė
diskusija
pilietiškumas

<u>Solidarumo projektų istorijos</u>	<u>3</u>
<u>Įvadas į leidinį</u>	<u>5</u>
<u>Kas yra solidarumas ir solidarumo projektai?</u>	<u>6</u>
<u>Solidarumo projektų poveikis: man, mums ir kitiems</u>	<u>8</u>
<u>Kaip atlikome solidarumo projektų poveikio tyrimą?</u>	<u>9</u>
<u>Rezultatai</u>	<u>9</u>
<u>Solidarumo projekto poveikis jaunuoliui ir iniciatyvinei grupei</u>	<u>10</u>
<u>Solidarumo projekto poveikis vietos bendruomenei</u>	<u>14</u>
<u>Naudingi patarimai</u>	<u>16</u>
<u>Kaip pa(si)matuoti, kokį poveikį pasiekėte solidarumo projektu?</u>	<u>18</u>

VAŽIUOJAM

SIKIAMA PADĖTI LINKUVOS RAJONO JAUNIMUI STIPRINTI SKIRTINGAS ASMENINES SAVYBES, SUTEIKTI ŽINIŲ APIE ĮVAIRIAS ĮSIDARBINIMO GALIMYBES BEI PER ASMENINES PATIRTIS SUSIPAŽINTI SU ĮVAIRIŲ PROFESIJŲ SPECIFIKA.

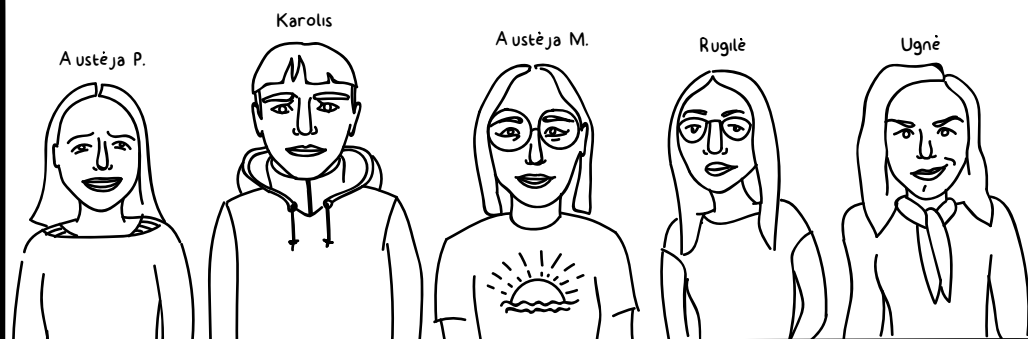
I etapas: MOKYMAI

2 etapas: STOVYKLA

3 etapas: KARJEROS MUGĖ

PROJEKTO INICIATYVINĖ GRUPĖ

Kai būdavo sunku bendrauti su skirtingomis institucijomis, pradėdavau galvoti: „Kam man projekto iš viso reikia?“. Tačiau projektas pasibaigia, daliniai dalinasi nuotraukomis su laimingais veidais, rašo žinutes: „Ar bus projektas kitąmet?“, „Kada kartosime?“. Imi šypsotis ir galvoti, kad šį projektą tikrai reikėjo daryti.

Man ryškiausiai įsiminė praktikos savaitės pabaiga. Po bendros refleksijos su jaunuoliais prie mūsų priėjo viena dalyvė ir pasakė: „Ačiū, kad darote šį projektą! Puiku, kad įtraukiate mus“. Jos padėka man buvo be galo džiugi ir motyvuojanti tęsti darbus.

Man ryškus mūsų pasiektas rezultatas: dalis praktikos savaitėje dalyvavusių jaunuolių pradėjo studijuoti ten, kur ir išbandė savo jėgas. Kita dalis suprato, kad pasirinkta veikla ne jiems. Man svarbu, kad jaunimui padėjome daugiau suprasti apie savo profesinį kelią!

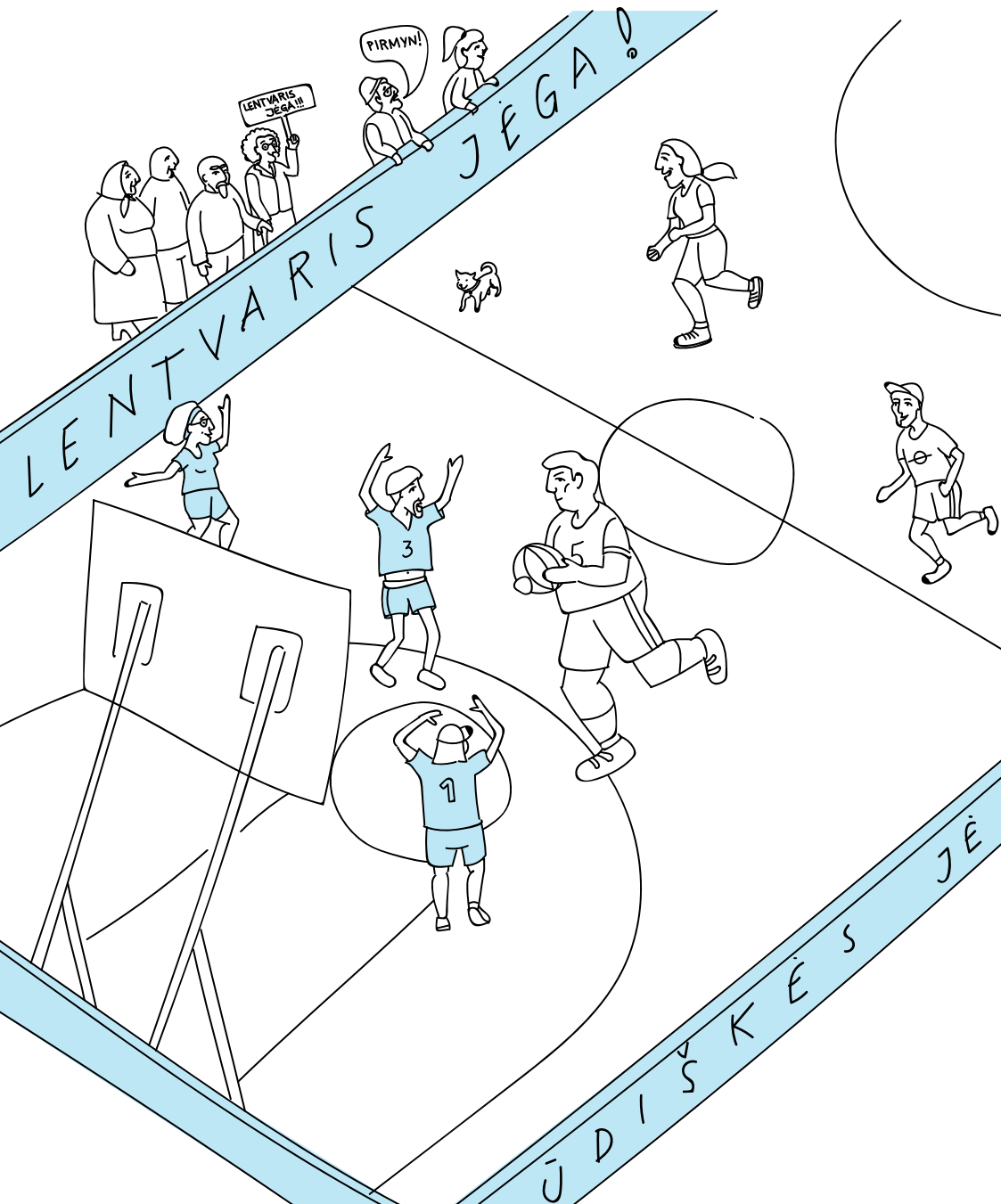
Man ryškiai įsiminė ruošimasis paskutinei projekto veiklai – Karjeros mugėi. Dirbome iki išnaktų ir užsimeinė pavalgyti. Visi pradėjome traukti tai, ką turėjome. Bevalgant ir besijuokiant, mane apėmė labai geras jausmas – mes sustiprėjome kaip komanda ir esame atsidavę tam, ką darome. Mūsų niekas nebeabdo!

Mano ryškiausias įvykis – solidarumo projektų mokymai. Jų metu supratau, kad reikia busti iš žiemos miego ir ruošti savo smegenis darbui, kad kokybiškai įgyvendintume projektą. Mokymai leido suprasti, kad mūsų projektas iš tikrųjų yra reikalingas.

ČIOTKAI!

JAUNI ŽMONĖS LENTVARYJE IR RŪDŠKĖSE JAUTĖ
BENDRUOMENĖS SUSISKALDYMĄ, VYRAUJANČIAS NEIGIAMAS
NUOSTATAS JAUNIMO ATŽVILGIU. BŪTENT DĖL TO JAUNIMAS
SUGALVOJO PROJEKTĄ, KURIO METU ORGANIZAVO ĮVAIRIAS
SPORTINES VEIKLAS, PADĖSIANČIAS SUVIENYTI SKIRTINGUS
BENDRUOMENĖS NARIUS.

PROJEKTO INICIATYVINĖ GRUPĖ

Goda

Aš visad norėjau labiau įsitraukti į savo miesto bendruomenę, labiau susibendravti. Mano viena iš svajonių buvo vaikščioti mieste ir suprasti, kad kas antrą žmogų esi matęs ar bendravęs ir turi gerą santykį.

Sveiki, seniūnei! Graži diena!

Laba, Goda.

Goda, mes čia.

Martynas

Valdžios atstovai palankiau žiūri į mus. Kai mes prašom jų pagalbos, tai su mielu noru mums padeda. Dabar mes galim jaustis labiau įgalinti – parodėm, kad esam bendruomenės nariai ir nesam abejingi.

Laba diena, mere, mes darom renginį miestelio stadione. Maloniai kviečiame ir jus dalyvauti.

PLANAS:
• FINANSAI
• PARTNERIAI
• VIETA
• VIEČINIMAS
• POKYČIAI

MIESTO MERĖ

Taip, būsiu. Jau pasižymėjau.

Dominyka

Kai jaunimas kažką daro, ateina tik jaunimas. Šio projekto metu buvo malonu matyti, kad ateidavo vyresni žmonės. Susivienijimas yra, kai tu vienas kitą palaikai ir ypač kai matai suaugusiųjų palaikymą.

Varžybos?! Super! Organizuoja jaunimas?! Super! Reikės būtinai sudalyvauti!

ŽYBOS

ATEIK!!!

VARŽYBOS

Brigita

Per vieną grupinę refleksiją pastebėjau, kad jaunuoliai jaučiasi kaip asmenybės. Atsirado konstruktyvesnis pokalbis, gebėjimas tvirtiau išsakyti, ką galvoji. Jie išmoko nesmerkti, neteisti, bet ramiai, argumentuotai išsakyti komandos nariams grįžtamąjį ryšį.

Kaip pavyko futbolo varžybos? Kaip galvojate, ką galėtume kitą kartą daryti kitaip, kad į mūsų veiklas galėtų aktyviau įsitraukti ne tik jauni žmonės?

Įvadas į leidinį

Šios dvi istorijos, su kuriomis susipažinai leidinio pradžioje, yra apie daug ką: apie jaunimo kasdien matomas problemas, apie jų norą jas spręsti ir drąsą to imtis, apie darbą komandoje ir veikimą savo bendruomenėje, apie iššūkius, kuriuos reikia įveikti siekiant rezultato, apie jausmus jį pasiekus, apie draugystę ir kitokį mokymąsi. Apibendrinant, tai istorijos apie solidarumo projektus.

Šiuos projektus įgyvendino tokie patys žmonės kaip ir tu – jauni, gyvenantys Lietuvoje, matantys, ką galima savo bendruomenėse pagerinti, ir suprantantys, kad norėdami pokyčio turi imtis iniciatyvos. Todėl kviečiame šalia jų istorijų kurti savąją – įgyvendinti savo solidarumo projektą. O kad būtų lengviau tai padaryti, kviečiame susipažinti su šiuo leidiniu, kuris tau gali būti vertingas dėl kelių priežasčių.

Pirma

Jis padės geriau suprasti, kas yra solidarumo projektai ir kokio poveikio jais galima siekti tiek sau ir projekto komandai, tiek vietos bendruomenei. Leidinį parengėme remdamiesi 2020 metais atliktu solidarumo projektų poveikio tyrimu, kurį užsakė Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra. Tyrimo metu gilinomės į solidarumo projektus įgyvendinusių ir įgyvendinančių jaunų žmonių patirtis ir aiškinomės, kokį poveikį sau bei vietos bendruomenėms pasiekė jaunuoliai.

Antra

Jei pradedi svarstyti apie galimybę įgyvendinti solidarumo projektą ir sieki atsakyti į klausimą: „*O kas gi yra svarbu įgyvendinant solidarumo projektus?*“, šio leidinio pabaigoje rasi daug naudingų patarimų. Jie padės tau suprasti, kaip išsiaiškinti, kokio poveikio siekti bendruomenėje, kas galėtų padėti bei trukdyti jo pasiekti, galiausiai, kaip pamatuoti pasiektą poveikį. Visais šiame leidinyje esančiais patarimais dalinasi solidarumo projektus įgyvendinę jaunuoliai. Taigi, čia rasi iš jaunuolių asmeninės patirties kylančius patarimus, į kuriuos svarbu atsižvelgti įgyvendinant solidarumo projektą ir siekiant didesnio poveikio tiek sau, tiek kitiems.

Taigi, įdomaus ir turiningo skaitymo!

Tyrėjos
Sandra Kairė ir Sandra Zaidova

Kas yra solidarumas ir solidarumo projektai?

Solidarumas yra apibrėžiamas kaip veikimas *išvien su kitais, draugiškumas, sutarimas, bendrumas*¹. Taigi solidarumas yra nukreiptas ne vien į mus pačius, bet ir į kitus. Būtent tai simbolizuoja bendrystę. Solidarumas buria, vienija žmones, skatina klausyti, išgirsti, ieškoti sutarimų ir siekti bendrų tikslų. Solidarumas yra bendri interesai ir bendra atsakomybė². Vadinasi, solidarumas reiškia įsipareigojimą ir siekį stiprinti, tobulinti, keisti tam tikrus dalykus.

Remiantis Europos Komisija, solidarumas – tai prisidėjimas prie veiklų, kurios turi socialinę poveikį ir gerina kitų gyvenimą³.

Solidarumo projektus jau įgyvendinę jaunuoliai solidarumą sieja su *vienybe, bendryste, supratimu, draugyste, pagarba, tolerancija, pagalba, komanda, bendradarbiavimu*.

¹ Internetinis lietuvių kalbos žodynas, 2020.

² Online Etymology Dictionary, 2020. Nuoroda: <https://www.etymonline.com/search?q=solidarity>

³ European Commission. Solidarity in Europe. Alive and active, 2018, p. 6. Nuoroda: https://ec.europa.eu/research/social-sciences/pdf/policy_reviews/solidarity_in_europe.pdf

SOLIDARUMAS

KAS yra solidarumo projektas?

Solidarumo projektas – tai jaunų žmonių grupės inicijuojamas projektas, kuriuo siekiama bendros gerovės bei teigiamo poveikio vietos bendruomenei ar tam tikroms jos grupėms. Tai projektas, kurį įgyvendinant remiamasi anksčiau išvardintomis vertybėmis. Projekto įgyvendinimą finansiškai remia Europos Sąjungos programa „Europos solidarumo korpusas“.

KOKS gali būti solidarumo projektas?

Solidarumo projektas gali būti bet kokios krypties: socialinis, kultūrinis, sporto, aplinkosaugos, žmogaus teisių, gyvūnų teisių užtikrinimo ar kt. Svarbu, kad jis būtų vertingas vietos bendruomenei – spręstų vietinę problemą, skatintų atskirų vietinių gyventojų grupių bendradarbiavimą ir pan.

Visoje Lietuvoje jauni žmonės įgyvendina įvairaus pobūdžio solidarumo projektus: vieni rūpinasi savo rajono jaunuolių profesiniu orientavimu, kiti – gyvūnų teisių užtikrinimu ir augintinių savininkų švietimu, treči – negalią turinčio vietinio jaunimo įtrauktimi ir kita. Įkvėpiančių pavyzdžių gausu – su keliais jau susipažinai šio leidinio pradžioje.

KAIP gali įgyvendinti solidarumo projektą?

Solidarumo projektą inicijuoti ir įgyvendinti gali neformalios jaunimo (18–30 metų amžiaus) grupės, sudarytos iš ne mažiau kaip 5 žmonių.

Grupei rekomenduojama turėti globojančią organizaciją, kuri atliktų teisinio atstovo vaidmenį ir padėtų jaunuoliams pasirašyti dotacijos sutartį, tvarkytis su finansais, įsipareigojimais. Globojančia organizacija gali būti bet kokia organizacija, su kuria jaunuolių grupė turi patikimą santykį – pavyzdžiui, mokykla, jaunimo centras, biblioteka, įvairios NVO ir panašiai.

KAIP gaunamas finansavimas?

Finansavimą projektui galima gauti teikiant paraišką. Paraiškoje reikia detaliai aprašyti, kodėl reikalingas būtent toks projektas, kaip ir kiek laiko jis bus įgyvendinamas, kokių rezultatų bei poveikio bus siekiama, ir panašiai. Finansavimą projektui galima gauti nuo 2 iki 12 mėnesių.

Paraiškos yra vertinamos pagal Europos Komisijos nustatytus kriterijus – jei paraiška šiuos kriterijus atitinka, tuomet suteikiamas finansavimas. Su kriterijais gali susipažinti „Europos solidarumo korpuso“ programos vadove. Jį rasi čia: www.solidarumokorpusas.lt

Kvietimai teikti paraiškas skelbiami kelis kartus per metus – detalią informaciją apie kvietimus gali rasti čia: www.solidarumokorpusas.lt

Solidarumo projektų poveikis: man, mums ir kitiems

Kaip atlikome solidarumo projektų poveikio tyrimą?

Solidarumo projektai Lietuvoje pradėti įgyvendinti nuo 2018 m. pabaigos. Iki 2020 metų pabaigos Lietuvoje buvo įgyvendinti ar dar įgyvendinami net 54 solidarumo projektai. Todėl buvo nuspręsta atlikti tyrimą, kuris padėtų suprasti, kokį potencialą turi šie projektai ir kokį poveikį jie daro jauniems žmonėms bei vietos bendruomenėms.

Solidarumo projektų poveikio tyrimas buvo atliktas 2020 metų liepos – rugsėjo mėnesiais. Tyrime dalyvavo jaunuoliai, kurie jau įgyvendino ar buvo bebaigia įgyvendinti solidarumo projektą. Siekdamos išanalizuoti konkrečias solidarumo projektų patirtis ir tinkamai parengti apklausą, nusprendėme atlikti dviejų etapų tyrimą.

Pirma

Analizavome du konkrečius solidarumo projektus: Linkuvos jaunimo iniciuotą ir įgyvendintą

bei Lentvario ir Rūdiškių jaunimo įgyvendintą

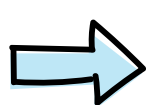

Antra

Po šių dviejų projektų analizės parengėme ir atlikome internetinę apklausą. Apklausoje kvietėme dalyvauti visus solidarumo projektus įgyvendinusius ar šiuo metu įgyvendinančius jaunuolius.

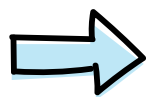

Šiame tyrime:

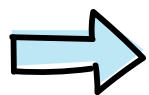
76

dalyvavo skirtingo amžiaus jaunuoliai (nuo 15 iki 30 metų);

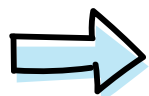
2/3

jaunuolių iki solidarumo projekto nebuvo dalyvavę panašiam projekte ir nebuvo turėję paraiškų pildymo patirties;

2/3

jaunuolių tiesiogiai prisidėjo prie solidarumo projekto paraiškos pildymo;

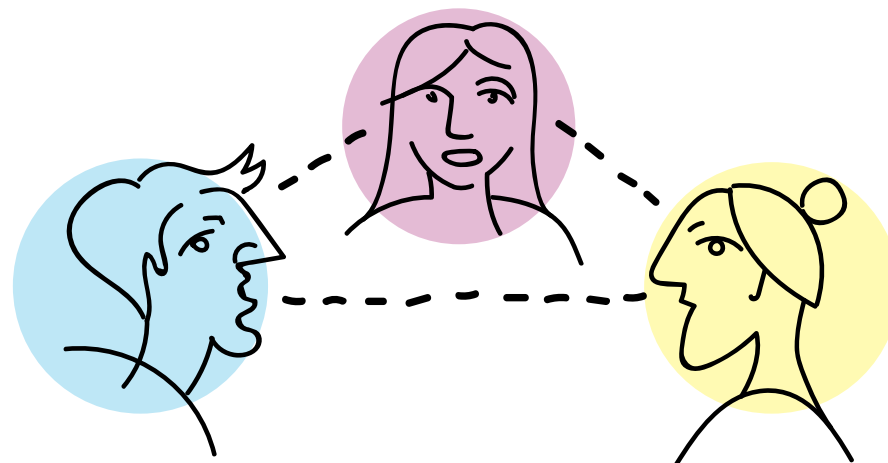

projekto metu jaunuoliai atliko skirtingus vaidmenis: prisidėjo prie visų ar dalies projekto veiklų, koordinavo visos grupės darbą, dalyvavo projekto veiklose, buvo atsakingi už vizualinius sprendimus.

Rezultatai

Atlikus šį tyrimą, išryškėjo trys solidarumo projektų poveikio dėmenys: *asmeninis*, t. y. individualus poveikis jaunam žmogui, įgyvendinančiam projektą; *grupinis*, t. y. poveikis projektą įgyvendinančiai jaunuolių komandai; *artimiausios aplinkos*, t. y. poveikis skirtingoms vietos bendruomenės grupėms. Visi šie poveikiai yra tarpusavyje susiję. Kuo didesnę poveikį solidarumo projektas turi kiekvienam projektą įgyvendinančiam jaunuoliui ir projekto komandai, tuo didesnę poveikį pavyksta pasiekti ir vietos bendruomenėje.

Kitaip tariant, kuo daugiau projekto metu sieksi sustiprinti savo asmenines savybes, tuo daugiau jas galėsi pritaikyti veiklose su vietos bendruomene. Taip pat kuo daugiau tu ir kiti komandos nariai skirsite dėmesio komandos suformavimui ir tolesniam jos stiprinimui, tuo sėkmingiau bus įgyvendinamos projekto veiklos ir pasiekiamas didesnis poveikis bendruomenei.

Solidarumo projekto poveikis jaunuoliui ir iniciatyvinei grupei

Nemaža dalis projektus įgyvendinančių ar jau įgyvendinusių jaunų žmonių teigia, kad didžiausi atradimai įgyvendinant solidarumo projektus yra susiję būtent su asmeniniu tobulėjimu, pavyzdžiui:

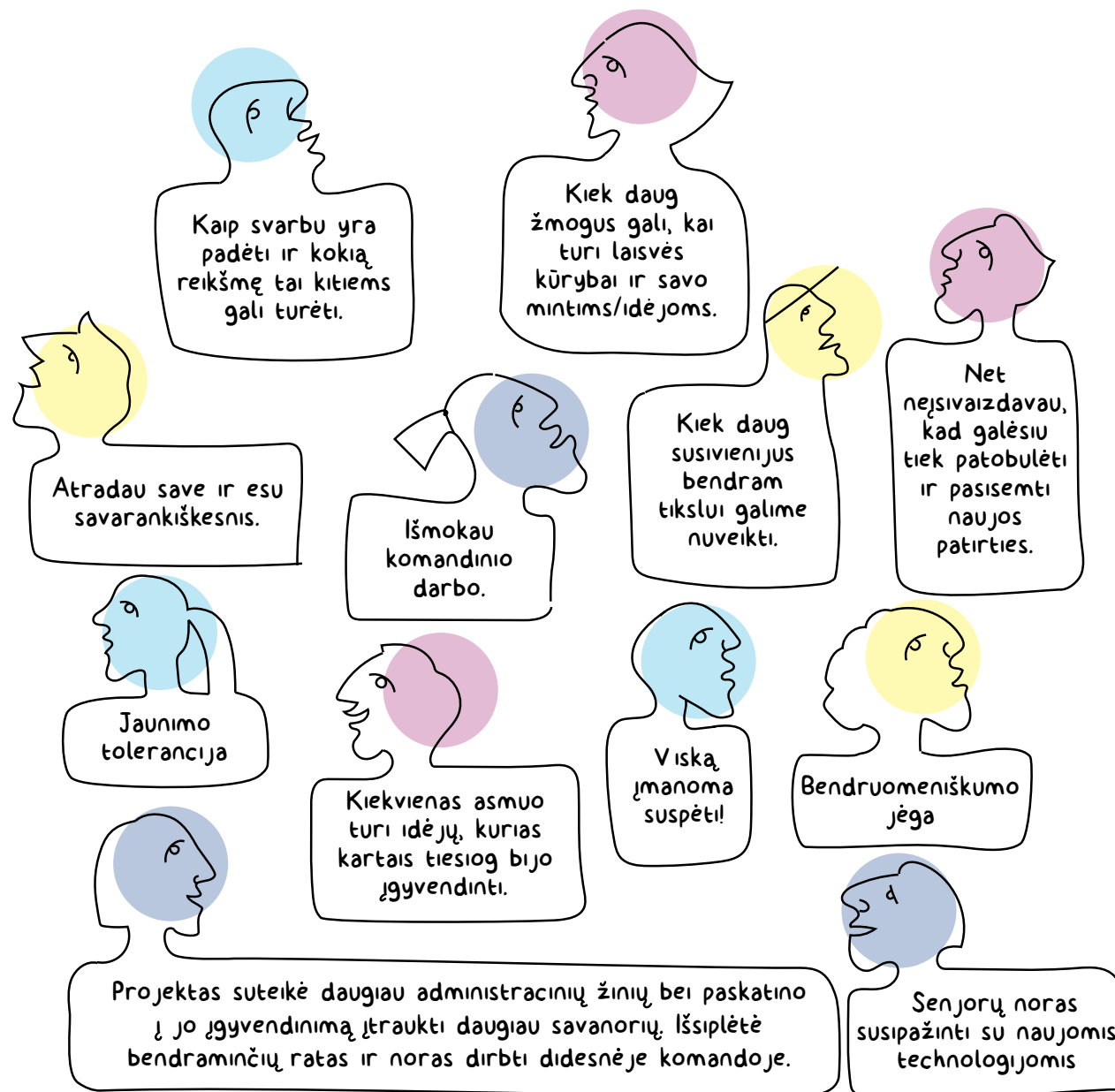
Projekto metu išmokau valdyti laiką. Projekto metu buvo gana intensyvus egzaminų periodas ir pirmiausiai priėmiau tai, kad projektas yra ne papildoma veikla, o svarbus dalykas. O tada susiplanuodavau prioritetus: dabar dirbu su projektu, kitą laiko dalį dienos metu skiriu mokslams. Dabar man studijuojant tai padeda valdyti laiką ir atsakomybes bei susidėlioti prioritetus.

Visi žmonės nori kurti ir daryti, tik bijo pradėti. Kai pradeda pilni baimės, kad nepavyks, juos skatinant ir drąsinant pamatai, kaip jie atsiskleidžia ir pražysta lyg gėlės.

Klausimas:

Koks didžiausias tavo atradimas įgyvendinant solidarumo projektą?

Galimybė patobulinti platų spektrą gebėjimų.

Kokius asmeninius ir profesinius gebėjimus galima patobulinti solidarumo projekto metu? Pirma, solidarumo projektai ugdo platų spektrą gebėjimų. Antra, nėra tik vieno ar dviejų gebėjimų, kurie ryškiai dominuotų kitų atžvilgiu. Kitaip tariant, solidarumo projektai sudaro sąlygas vienu metu stiprinti skirtingus gebėjimus, kuriuos vėliau tu gali pritaikyti savo kasdienėse veiklose, mokymdamasi(-s), dirbdama(-s) ar planuodama(-s) karjerą. Tarkime:

Universitetas, kuriame studijuoju, ypatingai skatina studentų grupinį darbą. Dabar, po solidarumo projekto, grupinis darbas bei bendradarbiavimas su nepažįstamais žmonėmis man yra daug paprastesnis. Ir, žinoma, daugiau ir drąsiau bendrauju su kitais žmonėmis.

Tyrimas parodė, kad solidarumo projektai dažnai padeda jaunuoliams patobulinti darbo komandoje ir bendravimo su skirtingais žmonėmis įgūdžius. Šie projektai ypač skatina mokymąsi dirbti komandoje: išmokstama koordinuoti veiklas, geriau suprantama lyderio vaidmens svarba komandoje, gebama aiškiau pasiskirstyti atsakomybėmis, labiau pasitikima vienas kitu, atsiranda noras ir toliau dirbti komandoje:

Mes visi išmokom dirbti komandoje, nes iki tol visų nuomonės buvo labai skirtingos. Išmokom vienas kitą išklausti, surasti kompromisą ir dirbti komandą kartu, nesubyrėti. Jei kildavo bėdos, problemos, mes iškart jas aiškinavomės.

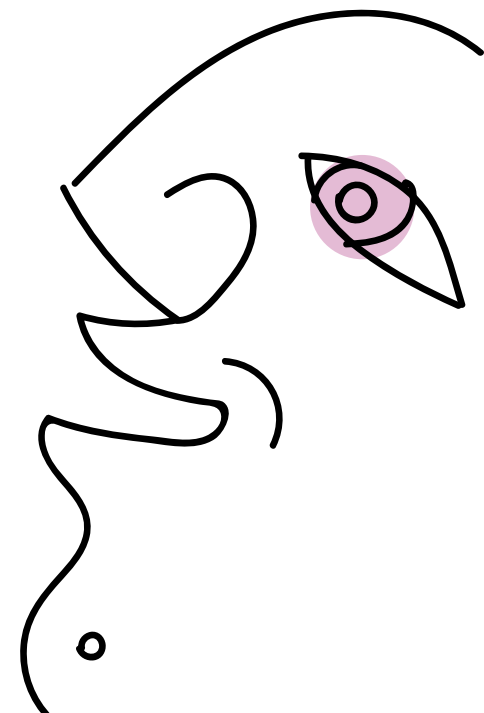

Komandoje yra labai svarbu kalbėti apie iškilančius konfliktus. Anksčiau galvojau: „Ai, kažkas atsitiko, bet nereikia apie tai kalbėti, tai savaime apsimirš ir visi pamirš.“ Dabar taip jau nebegalvojam...

Atrodė, kad daug metų pažinojom vienas kitą ir savo kompetencijas, bet projekto metu dar labiau pažinom vienas kitą. Kai kitas tau pasiūlo pabandyti kažką visiškai naujo, tikėtina, kad jis daugiau dalykų apie tave ir mato. Mes vieni kitus pastūmėdavom veikti ir todėl dar labiau pažinom vienas kitą bei sustiprėjom kaip komanda. Projekto metu mes supratom, kad galim būti dar artimesni ir dar labiau dalintis savo išgyvenimais. Ir kažkaip nebegėda, dabar galim padėti vienas kitam ne tik galvojant apie projektą.

Igyvendinant solidarumo projektus taip pat mokomasi bendrauti su skirtingo amžiaus (ypatingai su suaugusiais) vietos bendruomenės nariais, mokomasi bendrauti formaliuose susitikimuose (tarkime, su savivaldybės nariais), pateikti argumentus, diskutuoti ir priimti bendrus sprendimus.

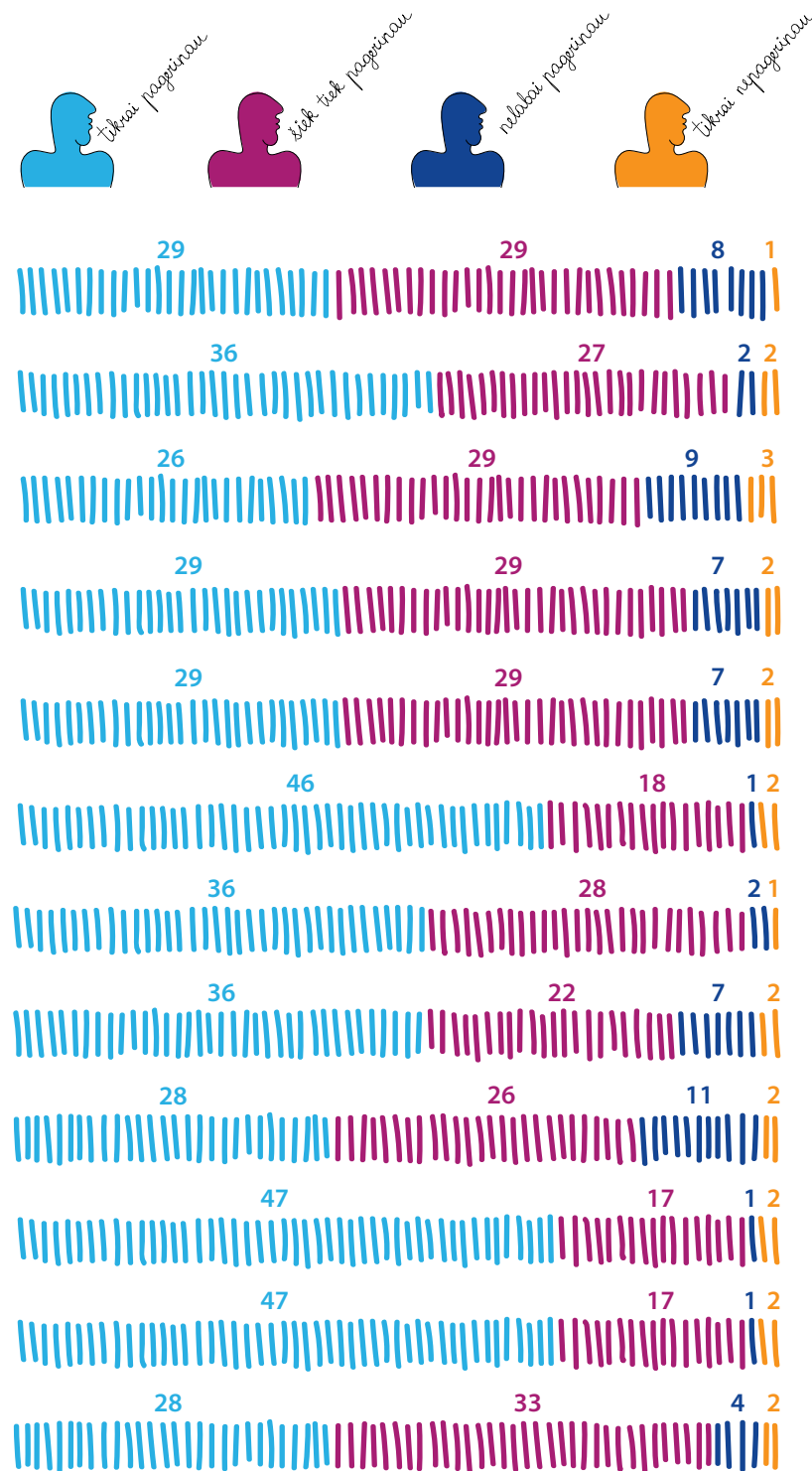
Tyrimas atskleidė, kad darbo komandoje kokybė ir bendravimas su skirtingais žmonėmis glaudžiai siejasi su tuo, kaip projekto metu jaunimui pavyko pasiekti tam tikrą poveikį būtent vietos bendruomenėje. Kuo labiau stiprinamas komandinis darbas iniciatyvinės grupės viduje ir kuo aktyviau bendraujama su skirtingais vietos bendruomenės nariais viso projekto metu, tuo didesnis poveikis matomas vietos bendruomenei. *Tad siūlome į šiuos gebėjimus ir jų stiprinimą atkreipti ypatingą dėmesį dar ruošiant paraišką.*

Tyrimas parodė, kad solidarumo projektai taip pat sustiprina kitus jaunuolių gebėjimus: skatina dalyvauti diskusijose ir išsakyti savo nuomonę, vystyti naujas idėjas ir jas įgyvendinti, rasti bendrą sprendimą vyraujant skirtingoms nuomonėms, turėti daugiau motyvacijos mokytis, planuoti laiką ir organizuoti veiklas, išreikšti save kūrybiškai ir meniškai, atpažinti naujas galimybes savo asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui.

Paaiškinimas: šie skaičiai reiškia apklausoje dalyvavusių jaunuolių nuomonę. Skaičiai pateikti ne procentine išraiška. Apklausoje dalyvavo 67 jauni žmonės

Gebėjimų patobulinimas

- ▷ išreikšti save kūrybiškai ir meniškai
- ▷ savarankiškai planuoti ir įgyvendinti savo mokymąsi
- ▷ mokytis jaučiant daugiau malonumo
- ▷ atpažinti galimybes savo asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui
- ▷ mąstyti logiškai ir daryti išvadas
- ▷ šio to pasiekti bendruomenės ir visuomenės labui
- ▷ rasti bendrą sprendimą vyraujant skirtingoms nuomonėms
- ▷ vystyti idėjas ir įgyvendinti jas praktikoje
- ▷ savarankiškai kurti informacinį turinį (spausdintą, audiovizualinį, elektroninį)
- ▷ bendradarbiauti komandoje
- ▷ bendrauti su skirtingais žmonėmis
- ▷ dalyvauti diskusijose, įtikinamai pasakyti tai, ką galvoju

Keičiasi projektus įgyvendinančių jaunuolių santykis su vietos bendruomene.

Tyrimas parodė, kad solidarumo projekto įgyvendinimas keičia iniciatyvinės grupės santykį su vietos bendruomene: *solidarumo projektai padeda jaunuoliams labiau jaustis vietos bendruomenės nariais, skatina jų įsipareigojimą toliau spręsti savo bendruomenės problemas*. Kai kuriais atvejais jaunuolių įsipareigojimas spręsti vietos bendruomenės problemas pasireiškia rodant naujas asmenines iniciatyvas, ar net siekiant įgyvendinti antrąjį solidarumo projektą (tarkime, solidarumo projekto „Važiuojam“ istorija, kurią skaitei). Pusė tyrime dalyvavusių jaunuolių teigė, kad solidarumo projektai akivaizdžiai skatina jų iniciatyvumą: jie labiau domisi galimybėmis, kaip toliau prisidėti prie jaunimo veiklų įgyvendinimo, netgi pradeda svarstyti apie galimybę įkurti savo organizaciją.

Projektus įgyvendinusių jaunuolių santykis su vietos bendruomene keičiasi ir dėl to, kad jaunuoliai suformuoja *pozityvesnę požiūrį į ją*. Solidarumo projektas jaunimui padeda atrasti bendruomeniškumo jėgą, pamatyti vietos bendruomenės draugiškumą ir jos narių norą bendrauti ir bendradarbiauti.

Į ką svarbu atkreipti dėmesį?

Visi minėti gebėjimai, kurie patobulinami solidarumo projekto metu, yra bendro pobūdžio ir nepriklauso nuo projekto temos. Taigi, jei įgyvendinsi solidarumo projektą, tikėtina, kad vienu ar kitu būdu galėsi pastiprinti šiuos gebėjimus. Vis dėlto svarbu nepamiršti, kad kiekvienas solidarumo projektas yra specifiškas, kadangi gali būti nukreiptas į skirtingas temas. Tad šalia šių bendrųjų gebėjimų solidarumo projekto metu galima stiprinti platų spektrą specifinių, su konkrečia tema susijusių gebėjimų. Jaunuoliai minėjo, kad solidarumo projekto metu patobulino skaitmeninius įgūdžius, viešąjį kalbėjimą, veiklų viešinimo gebėjimus ir kita.

Tad, kai rašysi paraišką, siūlome tiek asmeniškai, tiek savo iniciatyvinėje grupėje (galite kartu ir su ugdančiuoju vadovu⁴) įsivardinti ir vėliau, jau ruošiantis įgyvendinti solidarumo projektą, grįžti prie šių klausimų:

- ⇒ Kokio poveikio solidarumo projektu aš noriu pasiekti sau asmeniškai?
- ⇒ Kokius konkrečius gebėjimus aš noriu stiprinti ir kodėl?
- ⇒ Kaip šiuos gebėjimus solidarumo projekto metu aš sustiprinsiu?
- ⇒ Kokio poveikio svarbu siekti mūsų iniciatyvinėje grupėje?
- ⇒ Kodėl šis poveikis mūsų grupei yra svarbus? Kaip mes jo sieksime?

Žinoma, galvodama(-s) apie tai, kokio poveikio norėtum pasiekti, gali remtis šiame leidinyje įvardintais gebėjimais. Vis dėlto siūlome tuo neapsiriboti. Kuo labiau plėsk galimų gebėjimų, kuriuos tu gali patobulinti projekto metu tiek asmeniškai, tiek projekto komandos lygmenimis, spektrą (arba sąrašą). Solidarumo projekto metu pasiektas poveikis priklausys nuo tavęs.

⁴ Ugdantysis vadovas yra asmuo, turintis darbo su jaunimu patirties ir galintis padėti jaunimo grupei parengti, įgyvendinti ir įvertinti projektą ir, atsižvelgdamas į poreikius, atlikti skirtingus vaidmenis. Ugdantysis vadovas nevykdo solidarumo projekto, todėl nėra grupės narys. Jaunimo grupę rengdama paraišką gali įsivertinti, ar jiems reikia ugdančiojo vadovo. (Europos solidarumo korpuso vadovas, 2020, p. 56)

Solidarumo projekto poveikis vietos bendruomenei

Aptarėme solidarumo projekto poveikį ir galimą naudą tau bei visai projekto komandai, tačiau kyla klausimas, kokią įtaką projektas gali turėti vietos bendruomenei?⁵ Tyrimo metu išryškėjo keturi pagrindiniai solidarumo projektų paskatinti pokyčiai vietos bendruomenėje.

5 Atkreipiame dėmesį, kad apie pasiektą poveikį bendruomenėms tyrimo metu klausėme projektus įgyvendinančių jaunuolių, o ne bendruomenės narių. Todėl šis tyrimas atskleidžia **galimą poveikį** vietos bendruomenėms: gali būti, kad vietos bendruomenės mato didesnę poveikį nei projektus įgyvendinę jaunuoliai.

Vietos jaunimas tampa aktyvesnis.

Tyrimas atskleidė, kad *didžiausias* solidarumo projektų poveikis bendruomenės lygmeniu pasiekiamas būtent vietos jaunimo atžvilgiu. Du trečdaliai tyrimo dalyvių teigė, kad projektų veiklose dalyvavęs vietos jaunimas tapo žymiai aktyvesnis ir labiau motyvuotas savo bendruomenėje įgyvendinti įvairias veiklas. Pastebėta, kad vietos jaunimas noriai įsitraukė į skirtingas solidarumo projektų veiklas, o projektams pasibaigus ir toliau aktyviai dalyvavo vietos bendruomenės gyvenime, tarkime, savanoriavo ar patys inicijavo naujas veiklas.

Vyresni bendruomenės nariai pradeda labiau pasitikėti jaunais žmonėmis.

Solidarumo projektus įgyvendinantys jaunuoliai dalinosi, kad neretai susidurdavo su suaugusiųjų neigiamomis nuostatomis jaunimo atžvilgiu ir projekto pradžioje jausdavo tam tikrą vyresnių žmonių skeptiškumą. Tačiau daugiau nei pusė tyrime dalyvavusių jaunuolių teigė, kad dėl solidarumo projektų suaugę bendruomenės nariai pradėjo labiau pasitikėti vietos jaunimu. Solidarumo projektui įpusėjus ar jam pasibaigus, vyresnieji bendruomenės nariai pamatė jaunimą kaip aktyvius bendruomenės narius, kurie yra motyvuoti ir gali daryti teigiamus pokyčius bendruomenėje. Vyresni bendruomenės nariai, pavyzdžiui, tam tikrų institucijų (kaip

savivaldybės, mokyklos, kultūros namų ir kt.) atstovai, su kuriais jauni žmonės turėjo bendrauti įgyvendindami projektų veiklas, po projektų ėmė labiau pasitikėti jaunuoliais ir padėti jiems organizuoti tolimesnes veiklas. Vadinas, tarp skirtingų bendruomenės grupių užsimezgė stipresnis ryšys, o vietos jaunimas pradėjo jausti daugiau palaikymo ir paramos iš vyresniųjų.

Projekto tematika sulaukia daugiau vietos bendruomenės dėmesio.

Kiekvienas solidarumo projektas bando spręsti tam tikrą su bendruomene susijusią problemą ar išpildyti bendruomenės poreikį. Beveik du trečdaliai solidarumo projektus įgyvendinusių jaunuolių pastebėjo, kad projektuose aktualizuota problematika paskatina vietos bendruomenę labiau atkreipti dėmesį į esamą problemą ir tapti sąmoningesniais jos atžvilgiu. Jaunuoliai svarstė, kad galbūt su laiku vietos bendruomenės nariai imsis ir patys įgyvendinti tam tikras veiklas, susijusias su aktualizuota tematika.

Skirtingos vietos bendruomenės grupės ir organizacijos pradeda labiau bendradarbiauti.

Apie pusė tyrime dalyvavusių jaunuolių tiki, kad dėl solidarumo projektų skirtingos bendruomenės grupės pradeda tarpusavyje labiau bendradarbiauti. Taip pat dėl solidarumo projektų sustiprėja skirtingų organizacijų bendradarbiavimas. Vis dėlto bendradarbiavimo

tarp skirtingų vietos bendruomenės grupių bei organizacijų skatinimas gali būti bene daugiausiai iššūkių kelianti poveikio sritis. Kaip teigė jaunuoliai, iššūkių kėlė skeptiškas vietos bendruomenės požiūris į jaunimą. Inicijatyvinės solidarumo projektų grupės turėjo vyresniems bendruomenės nariams įrodyti tai, kad pasirinkta tema yra aktuali jaunimui, turėjo organizuoti daug pokalbių ir projekto pristatymų, kurie padėjo prikalbinti vyresnius bendruomenės narius įsitraukti į jų organizuojamas veiklas ir jiems padėti. Atotrūkį tarp vyresnių bendruomenės narių ir jaunimo pavyko sumažinti, tačiau, pasak jaunimo, iš esmės tai pavyko padaryti „ne žodžiais, o darbais“.

Labai daug dirbome su skirtingomis institucijomis, pavyzdžiui, „kultūrnamišiais“... Mes siekėme įgauti pasitikėjimo, siekėme jų palaikymo ir supratimo, kad mes esame atsakingi žmonės. Prieš projektą būdavo šiek tiek problematiška susitarti dėl tam tikrų dalykų, pavyzdžiui, dėl renginių tam tikrose vietose. Dabar mumis daugiau pasitiki, kadangi mato, kad mūsų organizuotais renginiais kažką pasiekiam ir jų metu nesam nieko suniokoję.

Į ką svarbu atkreipti dėmesį?

Norint kokybiškiau įgyvendinti solidarumo projekto veiklas ir pasiekti poveikį vietos bendruomenėje, yra svarbu susibendrauti su bendruomenės nariais ir praleisti su jais daugiau laiko. Projekto veiklas įgyvendinti yra lengviau, jei į jas yra įtraukiama kuo daugiau skirtingų organizacijų ir institucijų.

Svarbu neužsidaryti tik iniciatyvinės grupės viduje, o kuo daugiau bendrauti su vietos bendruomene bei kuo labiau jos narius įtraukti į projekto veiklas. Pačioje projekto pradžioje svarbu suformuoti savo komandą, tarpusavyje susipažinti, o jau tada reikia vis labiau žiūrėti į vietos bendruomenę ir nuolat su ja bendrauti.

Pildydama(-s) solidarumo projekto paraišką, atsakyk į šiuos klausimus:

Kokio pokyčio norime pasiekti savo vietos bendruomenėje? Kokio poveikio norime jaunimui ir vyresniems asmenims? Ar siekiamas poveikis skirtingoms grupėms sutampa?

Kokiais būdais bandysime įtraukti skirtingus bendruomenės narius į mūsų projekto veiklas?

Kokiais būdais bendrausime su skirtingais bendruomenės nariais viso projekto metu?

Kaip projekto metu skirtingus bendruomenės narius skatinsime tarpusavyje bendradarbiauti? O kas gali trukdyti bendradarbiauti?

Solidarumo projektus įgyvendinę jaunuoliai pastebi, kad projektas yra žymiai prasmingesnis, kai rengiant paraišką yra aiškiai įvardijami konkretūs bendruomenės poreikiai. Tad svarbu išsiaiškinti, ko reikia bendruomenei. Pradėk užduodama(-s) klausimą sau: O ką aš pats norėčiau gauti, patirti ar atrasti kaip bendruomenės narys? Taip pat toliau skaitydama(-s) šį leidinį, rasi įvairius patarimus, kaip išsiaiškinti konkrečius bendruomenės poreikius ir siekti tam tikro poveikio.

Naudingi patarimai

Šiame skyriuje rasi solidarumo projektus įgyvendinusių jaunuolių duotus patarimus, kurie gali būti naudingi tiek rengiant projekto paraišką, tiek jau įgyvendinant solidarumo projekto veiklas.

Kaip išsiaiškinti, kokio poveikio įgyvendinant solidarumo projektą vietos bendruomenėje siekti?

Tyrimo dalyviai dalijosi konkrečiais žingsniais, kuriuos atliekant galima išsiaiškinti, koks konkretus poreikis ar vyraujanti problematika yra vietos bendruomenėje. Šie žingsniai turėtų būti įgyvendinti įtraukiant kiekvieną iniciatyvinės grupės narį. Juos nuosekliai įgyvendinus galima sužinoti, kokio konkretaus poveikio reikia siekti bendruomenėje:

1

išsigrynink visas problemas, kurias bendruomenėje reikia spręsti čia ir dabar. Pirmiausiai pasidaryk problemų žemėlapi, t. y. susirašyk visas problemas, kurios šiuo metu aktualios vietos bendruomenėje, o po to išvardink galimus kiekvienos problemos sprendimo būdus;

2

patyrinėk savo bendruomenę ir netgi tapk žvalge(-u). Pavyzdžiui, pasiruošk konkrečius klausimus apie problemas ir susitik su skirtingais

bendruomenės nariais, pakalbink juos arba suorganizuok poreikių išsiaiškinimo apklausą. Skirtingi jūsų iniciatyvinės grupės nariai gali susitikti su skirtingomis vietos bendruomenės grupėmis. Pokalbių ar apklausos metu siek išsiaiškinti, kokios problemos skirtingoms bendruomenėms grupėms šiuo metu yra aktualiausios ir labiausiai atitinkančios jų poreikius, kokius problemų sprendimus jie siūlo ir panašiai;

3

pasirink vieną konkrečią problemą, kuri šiuo metu bendruomenėje yra aktualiausia, išsikelk tikslą ir apibrėžk norimą pasiekti rezultatą. Problema, tikslas ir rezultatas turi būti tarpusavyje susiję;

4

pradėjusi(-ęs) įgyvendinti solidarumo projekto veiklas bendruomenėje, nuolat klausk jos narių grįžtamojo ryšio, daryk aptarimus ar apklausas po skirtingų įgyvendintų veiklų bendruomenėje. Tai padės suprasti, kaip pavyksta spręsti pasirinktą problemą ir kokią poveikį solidarumo projektas daro vietos bendruomenės nariams.

Kas gali **padėti** solidarumo projektu pasiekti poveikį?

Pasak jaunuolių, norint pasiekti kuo didesnį solidarumo projektų poveikį būtina atsižvelgti į šiuos aspektus:

1

suformuoti grupę iki solidarumo projekto veiklų pradžios, siekti užtikrinti nuoseklų komandinį darbą viso projekto metu ir dėti nuolatines pastangas išlaikyti gerus santykius iniciatyvinės grupės viduje;

2

pasirinkti tokią projekto tematiką, kuri būtų įdomi ir aktuali tiek kiekvienam iniciatyvinės grupės nariui, tiek vietos bendruomenei;

3

viso solidarumo projekto metu nuolat bendrauti ir bendradarbiauti su vietos bendruomene;

4

stengtis nuosekliai viešinti projekto veiklas, t. y. tiek prieš imantis jas įgyvendinti, tiek įgyvendinus;

5

siekti įgyvendinti tęsines projekto veiklas bendruomenėje, o ne organizuoti vienkartinį renginį.

Kas gali **trukdyti** solidarumo projektu pasiekti poveikį?

Projektus įgyvendinusių jaunuolių teigimu, projekto metu gali atsirasti įvairių trikdžių, turinčių įtakos projekto poveikiui vietos bendruomenėje. Kviečiame atkreipti į juos dėmesį ir galvoti, kaip šiuos trikdžius kartu su visa komanda galėtum įveikti:

1

skirtumai tarp iniciatyvinės grupės narių ir skirtinga turima patirtis. Pavyzdžiui, ne visi jaunuoliai turi patirties įgyvendinti projektus, ne visi žino, kaip pasiskirstyti atsakomybėmis ir panašiai;

2

ne visi projektą įgyvendinantys grupės nariai supranta, kas yra solidarumo projektas ir kokio poveikio juo norima pasiekti;

3

kai kurios projekto veiklos gali pritraukti tik tam tikrus bendruomenės narius. Bendruomenės nariai turi skirtingus interesus, todėl ne visiems pasiūlytos projekto veiklos gali būti įdomios. Pavyzdžiui, projekto metu įgyvendinami sportiniai užsiėmimai gali dominti ne visus bendruomenės narius.

4

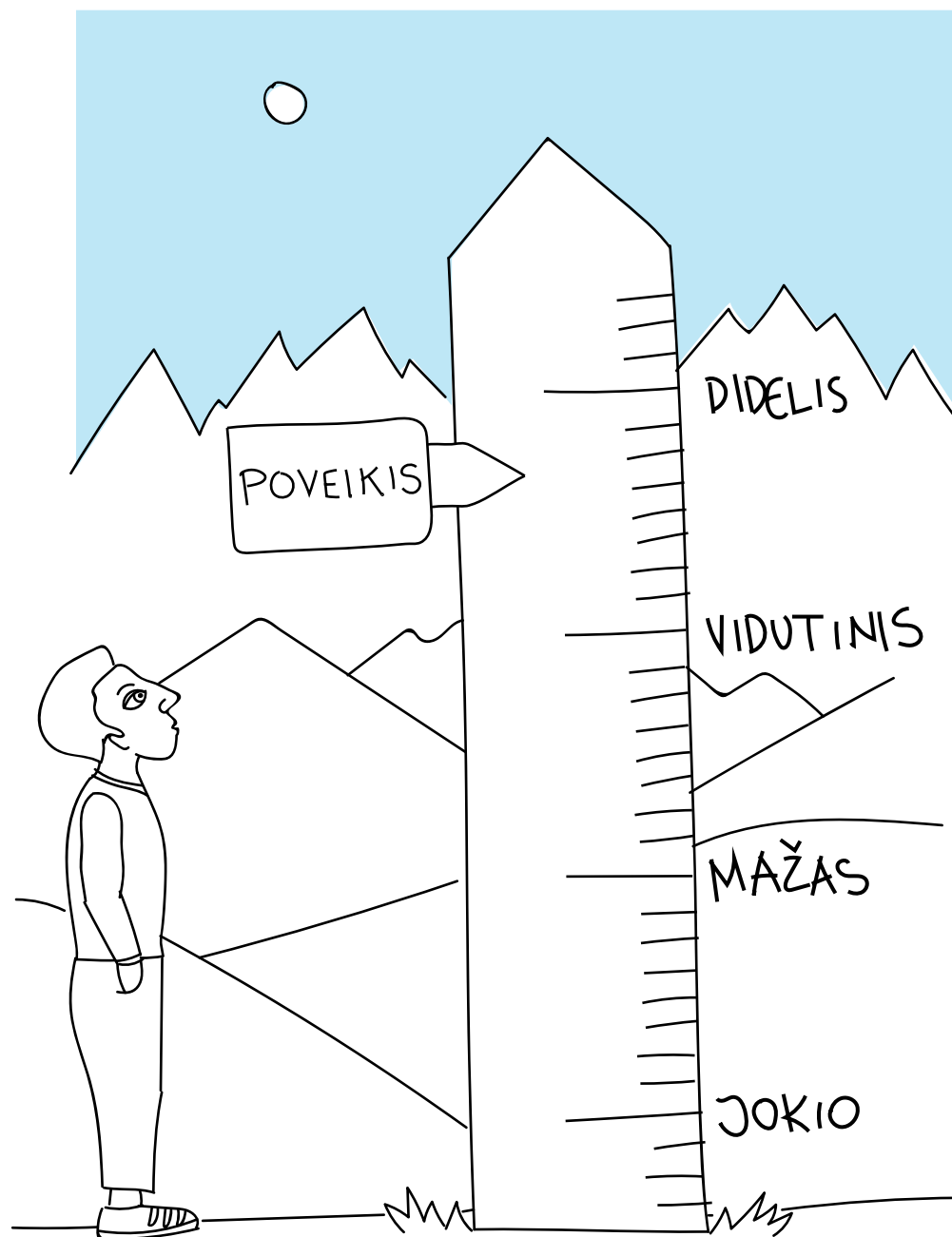
per mažas projekto veiklų viešinimas projekto įgyvendinimo metu.

Galiausiai norime atkreipti tavo dėmesį į tai, kad, anot tyrimo dalyvavusių jaunuolių, projekto įgyvendinimo metu iniciatyvinei grupei svarbu kuo daugiau reflektuoti, kaip sekasi dirbti kartu ir įgyvendinti projekto veiklas. Be to, būtina nepamiršti, kad projektas yra tarsi gyvas organizmas, todėl „neįsikalkite į galvą“, kad reikia pasiekti tik to, kas buvo iš anksto numatyta. Projekto metu svarbu nebijoti daryti keitimų ir turėti naujų idėjų.

Kaip pa(si)matuoti, kokį poveikį pasiekėte solidarumo projektu?

Taigi, kaip supratai iš pateiktų patarimų, tik aiškiai žinodami, kokį poveikį norime pasiekti projekto metu, tik nuosekliai reflektuodami grupės viduje įvykdytas veiklas ir palaikydami artimą bendravimą su vietos bendruomene, galime suprasti, kokią naudą solidarumo projektas turėjo kiekvienam asmeniškai, projekto iniciatyvinei grupei ir bendruomenei. *Tam, kad suprastum, kokį poveikį solidarumo projektu pasiekei, žemiau pateikiame keletą klausimų⁶, kuriuos gali užduoti tiek savo grupėje, tiek vietos bendruomenėje.*

Šiuos klausimus gali lanksčiai pritaikyti ir naudoti tiek projekto įgyvendinimo metu, tiek jam pasibaigus. Klausimus pritaikyk pagal savo poreikį: gali juos kartkartėmis užduoti iniciatyvinės grupės refleksijų metu ir/arba galutinio projekto aptarimo metu, gali juos užduoti ir dalyvavusiems projekto veiklose bendruomenės nariams (parengiant trumpą apklausą žodžiu arba raštu). Taip pat gali įtraukti papildomų klausimų. *Svarbiausia*, siek išsiaiškinti pasiektą poveikį ne tik įsivardindama(-s) jį savo grupėje, bet ir gaudama(-s) grįžtamąjį ryšį iš skirtingų bendruomenės narių.

⁶ Tai yra dalis klausimų, naudotų vykdant solidarumo projektų poveikio tyrimo kiekybinę apklausą.

1

Mūsų solidarumo projekto veiklos yra/buvo labiau naudingos projekto iniciatyvinei grupei, o ne vietos bendruomenei.

Pasirink tau labiausiai tinkantį teiginį ir pabaik sakinį:

Visiškai sutinku su šiuo teiginiu, kadangi

Nei sutinku, nei nesutinku su šiuo teiginiu, kadangi

Visiškai nesutinku su šiuo teiginiu, kadangi

Mūsų solidarumo
projekto veiklos yra/buvo
labiau naudingos vietos
bendruomenei, o ne mūsų
iniciatyvinei grupei.

Pasirink tau labiausiai tinkantį
teiginį ir pabaik sakinį:

Komentaras: atsakius į pirmus
du klausimus, palygink gautus
atsakymus. Palyginimas leis įvertinti,
kam buvo pasiektas didesnis poveikis:
projekto iniciatyvinei grupei, vietos
bendruomenei ar abiem pusėms
lygiavertiškai.

Visiškai sutinku su šiuo teiginiu, kadangi _____

Nei sutinku, nei nesutinku su šiuo teiginiu, kadangi _____

Visiškai nesutinku su šiuo teiginiu, kadangi _____

Įgyvendinant solidarumo projektą (arba dalyvaujant solidarumo projekte, jei klausiate vietos bendruomenės narių) pagerėjo mano sugebėjimai

Prie kiekvieno teiginio pasirink tau labiausiai tinkantį variantą: *tikrai ne, nelabai, šiek tiek, tikrai taip*

Komentaras: ši klausimą gali naudoti siekdama(-s) išsiaiškinti tiek asmeninį poveikį kiekvienam solidarumo projekto iniciatyvinės grupės nariui, tiek tam tikriems vietos bendruomenės nariams, tarkime, vietos jaunuoliams.

	<i>tikrai ne</i>	<i>nelabai</i>	<i>šiek tiek</i>	<i>tikrai taip</i>
... dalyvauti diskusijose, įtikinamai pasakyti tai, ką galvoju				
... bendrauti su skirtingais žmonėmis				
... bendradarbiauti komandoje				
... savarankiškai kurti informacinį turinį (spausdintą, audiovizualinį, elektroninį)				
... vystyti idėjas ir įgyvendinti jas praktikoje				
... rasti bendrą sprendimą vyraujant skirtingoms nuomonėms				
... šio to pasiekti bendruomenės ir visuomenės labui				
... mąstyti logiškai ir daryti išvadas				
... atpažinti galimybes mano asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui				
... mokytis jaučiant daugiau malonumo				
... rimtai diskutuoti politikos temomis				
... savarankiškai planuoti ir įgyvendinti savo mokymąsi				
... išreikšti save kūrybiškai ir meniškai				
... patobulinau kitus gebėjimus (įvardink konkrečiai, kokius):				

4

Kaip pasikeitė tavo požiūris į vietos bendruomenę, kurioje įgyvendinate/įgyvendinote projekto veiklas?

Pasirink tau tinkamą atsakymą ir pabaik sakinį:

Komentaras: šį klausimą gali pritaikyti ir vietos bendruomenei, tarkime, kaip dalyvaujant solidarumo projekte pasikeitė jūsų požiūris į kitus vietos bendruomenės narius? Kaip manote, kodėl jis pasikeitė?

Pablogėjo, kadangi

Nepasikeitė, kadangi

Pagerėjo, kadangi

5

Kaip manai, kas padėjo ir kas trukdė solidarumo projekto metu pasiekti poveikį?

Atsakydama(-s) į šį klausimą, gali remtis leidinyje įvardintais patarimais:

Padėjo pasiekti poveikį:

Trukdė pasiekti poveikį:

Be kita ko, gali papildomai įtraukti kitus tau svarbius klausimus, kurie leistų pa(si)matuoti solidarumo projektu pasiektą poveikį.

6

Kaip manai, kas keičiasi/
pasikeitė tavo bendruomenėje
dėl įgyvendinamo/įgyvendinto
projekto?

Pasirink visus tau tinkamus
variantus:

Komentaras: siūlome ne tik
aiškiai įsivardinti, kas pasikeitė
bendruomenėje, bet ir pagalvoti apie
priežastis, dėl kurių įvyko šis pokytis.
Tad kitas klausimas gali būti toks:
kodėl arba dėl kokių priežasčių tai
pasikeitė?

Vietos bendruomenės nariai atkreipė didesnę dėmesį į esamas problemas ir/ ar projekto temą	
Projekte dalyvavęs vietos jaunimas tapo aktyvesnis ir labiau motyvuotas įgyvendinti veiklas po projekto	
Vietos jaunimas pakeitė nuomonę apie suaugusius bendruomenės narius	
Suaugę bendruomenės nariai pradėjo labiau pasitikėti vietos jaunimu	
Skirtingos vietos bendruomenės grupės pradėjo daugiau bendradarbiauti tarpusavyje	
Bendruomenėje planuojamos arba pradėtos įgyvendinti veiklos, kurios tiesiogiai susijusios su projekto tema	
Sustiprėjo skirtingų vietos bendruomenės organizacijų bendradarbiavimas	
<i>Pasiektas kitas poveikis (įvardink, koks):</i>	

O dabar norime tavęs paklausti:
kokia bus tavo solidarumo projekto
poveikio istorija?

